

Wie van hen heeft diabetes?

De verwachting is dat in de toekomst één op de drie patiënten diabetes heeft.

En wist u dat er een relatie is tussen diabetes en de mondgezondheid? In deze brochure zetten we de belangrijkste informatie voor het mondzorgteam op een rijtje.

DOE DE TEST

Wie binnen het team weet hier het meest over. Test elkaars kennis tijdens de lunch, koffie of in een werkoverleg. Geef van onderstaande stellingen aan of ze waar of niet waar zijn.

1. Diabetes is een stofwisselingsziekte.
2. Diabetes zorgt voor een verhoogde gevoeligheid voor ontstekingen in de mond.
3. Door diabetes krijgt een patiënt een verhoogde aanmaak van speeksel.
4. Als een patiënt diabetes heeft dan weet hij dat natuurlijk.
5. Overgewicht vergroot de kans op diabetes type 2.
6. Veel dorst en veel plassen zijn kenmerken van diabetes.
7. Het voorkomen en behandelen van gingivitis en parodontitis kan helpen bij het onder controle krijgen van de bloedglucosewaarden.
8. De genezing van ontstoken tandvlees is bij een diabetespatiënt hetzelfde als bij een patiënt zonder diabetes.
9. Mensen met diabetes moeten beter hun tanden poetsen en gemiddeld vaker naar de tandarts dan patiënten zonder diabetes.

De antwoorden vindt u terug op de achterzijde.

WAT IS DIABETES?

Diabetes is een stofwisselingsziekte waarbij de bloedsuikerspiegel (glucosespiegel) niet op peil blijft. Er zijn verschillende soorten diabetes waarvan diabetes type 1 en diabetes type 2 de meest voorkomende zijn.

Bij diabetes type 1 maakt de alvleesklier geen insuline aan. Mensen met diabetes type 1 moeten daarom insuline inspuiten. Diabetes type 1 werd vroeger ook wel jeugddiabetes genoemd omdat veel mensen deze ziekte krijgen als ze nog jong zijn.

Ongeveer 90% van alle diabetespatiënten heeft diabetes type 2. Dit wordt in de volksmond ook wel ouderdomsdiabetes genoemd, alhoewel deze vorm niet alleen bij ouderen voorkomt. Bij dit type diabetes maakt de alvleesklier relatief te weinig insuline aan en de insuline werkt niet meer goed (ook wel insulineresistentie genoemd). Dit veroorzaakt een te hoog bloedsuikergehalte wat toxisch is en pathologie veroorzaakt.

Naast diabetes type 1 en 2 is er zwangerschapsdiabetes. Dit is een tijdelijke soort diabetes, die meteen over gaat na de bevalling. Vrouwen met zwangerschapsdiabetes hebben een hoge kans op het ontwikkelen van diabetes type 2 op latere leeftijd.

“Eén van de twee diabetespatiënten weet niet dat ze diabetes hebben.”

REGELZAKEN IN DE PRAKTIJK

Zorg dat de praktijk klaar staat voor patiënten met diabetes. Denk daarbij aan zaken als:

- Zorg dat het volledige team voldoende kennis heeft over diabetes
  - Inventariseer hoeveel patiënten (kinderen en volwassenen) in uw praktijk de ziekte diabetes hebben. Leg dit vast in het patiëntendossier.
  - Gebruik folders of ander voorlichtingsmateriaal over diabetes. Er zijn algemene folders over diabetes, maar ook specifieke over de relatie met de mondgezondheid. Op www.knmt.nl/diabetes vindt u een overzicht.
  - Maak met het team afspraken over de behandeling van diabetespatiënten.
  - Maak met huisartsen in de regio afspraken over de samenwerking bij de behandeling van diabetes patiënten.
- Zorg dat u zich voorbereid op patiënten die een hyper of hypo krijgen. Zorg bijvoorbeeld dat er druvensuiker in de praktijk aanwezig is.
  - Check bij uitloop van de planning of er patiënten met diabetes in de wachtruimte zitten. Mogelijk hebben zij hun eetmoment uitgesteld voor de behandeling.

Wilt u meer weten?

Kijk op knmt.nl/diabetes voor kennistoets, webinar en IQual module over diabetes. Ook staan daar een aantal informatieve filmpjes die van pas komen in een werkoverleg.

“Patiënten met diabetes zijn gevoeliger voor het krijgen van parodontitis.”

RELATIE MONDGEZONDHEID EN DIABETES?

Uit onderzoek blijkt dat bij parodontitis en diabetes dezelfde risicofactoren een rol spelen. Denk hierbij aan erfelijkheid en leefstijl zoals roken, overgewicht, voeding en stress. We zetten een aantal belangrijke relaties op een rij:

- Mensen met diabetes zijn gevoeliger voor het krijgen van parodontitis.
- Een goede diabetesinstelling heeft een preventief effect op parodontitis en de behandeling van parodontitis slaat beter aan.
- Bij niet goed ingestelde diabetes komt vaker parodontitis voor en verslechtert de parodontitis sneller.
- Mensen met diabetes én parodontitis hebben een vergroot risico op achteruitgang van de regulatie van diabetes.
- Mensen met diabetes en parodontitis hebben mogelijk een vergroot risico op hart- en vaatziekten.
- Gingivitis en parodontitis kunnen worden gezien als complicaties van diabetes.

Antwoorden kennistest:

1. Waar. 2. Waar. 3. Niet waar, er is juist eerder sprake van een droge mond. 4. Niet waar, één op de twee mensen met diabetes weten niet dat ze diabetes hebben. 5. Waar, maar ook weinig beweging, erfelijkheid, roken, hoge bloeddruk en leeftijd spelen een rol. 6. Waar. 7. Waar. 8. Niet waar. De genezing van tandvlees is vaak vertraagd. 9. Niet waar. In verband met de hoge gevoeligheid voor ontstekingen in de mond, is het aan te raden om een betere mondhygiëne na te streven en je vaker te laten controleren door een tandarts.

GEVOLGEN DIABETES VOOR DE MOND

Een patiënt met diabetes heeft vaker ...

- ...last van tandplak, en tandplak is de belangrijkste oorzaak van ontstekingen van het tandvlees
- ...een verhoogde glucoseconcentratie in het speeksel. Dit heeft een nadelig effect op tandplak en bevordert de groei van allerlei micro-organismen
- ...kans dat het tandvlees sneller wordt aangetast
- ...een vertraagd herstel van aangedaan tandvlees

Een patiënt met deze signalen in de mond kan dus diabetes zijn. Eén van de twee patiënten met diabetes weet namelijk niet dat ze diabetes zijn. Adviseer deze patiënten naar hun huisarts te gaan voor nader onderzoek.

Mondgezondheidsadvies voor patiënt met diabetes

- zorg voor een goede controle van uw bloedglucosewaarde
- streef een goede mondhygiëne na, met behulp van een op maat gegeven persoonsgebonden mondhygiëne-instructie door de tandarts en/of mondhygienist.
- snoep verstandig en vermijd gesuikerde voeding, rookwaren en alcohol
- bij pijn nooit de mondverzorging staken
- laat uw gebit ook twee keer per jaar controleren door de tandarts. Dat is belangrijk, want van de beginfase van parodontitis merkt u vaak zelf niets.

INFORMEER UW PATIËNTEN

Om een optimale behandeling mogelijk te maken is het belangrijk dat u weet van gezondheidsproblemen van uw patiënten. En voor diabetici is het extra belangrijk om regelmatig op controle te komen. Informeer uw patiënten daarover. De KNMT helpt u daarbij: door regelmatig in de media aandacht te vragen voor de link tussen mondgezondheid en algemene gezondheid. Door informatie op de website Allesoverhetgebit.nl. En door voorlichtingsmaterialen voor uw wachtkamer of website ter beschikking te stellen. Kijk op: www.knmt.nl/diabetes.

www.knmt.nl/diabetes

ls@knmt.nl

030 60 76 380

knmt.nl/diabetes

knmt